

Veiligheid Zuidelijke Randmeren

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport fase 1 en advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport fase 2

18 december 2007 / rapportnummer 1521-96

INHOUDSOPGAVE

1. OORDEEL OVER HET MER 1STE FASE	1
2. TOELICHTING OP HET OORDEEL	1
3. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER 2DE FASE	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	2
4.1 Samenvatting MER 1 ^{ste} fase	2
4.2 Voorgenomen activiteit	2
4.3 Alternatieven	3
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	3
5. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN	3
5.1 Bestaande situatie en autonome ontwikkeling.....	3
5.2 Bodem en water.....	4
5.3 Natuur	4
5.4 Landschap en cultuurhistorie.....	6
5.5 Woon- en leefmilieu	6
5.6 Ruimtegebruik, landbouw en recreatie	7
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	7

BIJLAGEN

1. Projectgegevens
2. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. OORDEEL OVER HET MER 1STE FASE

Waterschap Vallei en Eem, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat IJsselmeergebied willen maatregelen treffen om de veiligheid van de binnendijkse gebieden langs de Zuidelijke Randmeren op het wettelijke vereiste peil te brengen. Hiervoor zullen mogelijk¹ de colleges van de Gedeputeerde Staten van Utrecht, Noord-Holland, Flevoland en Gelderland besluiten moeten nemen op grond van de Wet op de Waterkering.

De Commissie is gevraagd om te adviseren of het MER 1ste fase voldoende informatie over de verkenning van oplossingsrichtingen geeft om een keuze te maken voor het voorkeursalternatief dijkversterking. Dit voorkeursalternatief zal dan in de 2de fase gedetailleerd uitgewerkt worden.² De Commissie is van mening dat **de essentiële informatie in het MER 1ste fase en de achtergrondrapporten aanwezig is** om een keuze tussen oplossingsrichtingen te maken. Voor de nadere uitwerking van het voorkeursalternatief dijkversterking worden nadere richtlijnen geven.

Bij het bepalen of voldoende informatie aanwezig was voor de keuze voor oplossingsrichtingen had de Commissie vragen over het alternatief met weerstandsgeulen en de dijkstabiliteit. De onderzoeksgegevens waarop de conclusies in het MER 1ste fase gebaseerd waren heeft de Commissie via bevoegd gezag ontvangen en gaven de Commissie voldoende inzicht in de onderbouwing en de juistheid van de conclusies in het MER 1ste fase.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

De Commissie voor de m.e.r. had na lezing van het MER fase 1, veiligheid zuidelijke randmeren vragen over de weerstandsgeulen en de dijkstabiliteit. De onderbouwing van de conclusies uit het MER 1ste fase stonden niet in het MER of de bijlagen maar in een aantal achtergrondrapporten. Deze rapporten zijn op verzoek van de Commissie toegestuurd en zijn in een memo² en een gesprek toegelicht.

Weerstandgeulen

De Commissie miste de informatie welke onderzoeksresultaten en (milieu)argumenten hebben geleid tot de keuze om de aanleg van weerstandsgeulen niet als (onderdeel van) een alternatief uit te werken in het MER 1ste fase?

In het rapport Onderzoek weerstandsgeulen² en de memo² wordt beargumenteerd waarom weerstandsgeulen – door een verlaging van de waterstanden – geen zinvol alternatief bieden om in de 2de fase nader te onderzoeken: de aanleg is een oplossing voor maximaal 4 km minder dijkversterking. De Commissie acht hiermee de conclusies in het MER 1ste fase voldoende onderbouwd.

¹ Welke colleges moeten besluiten hangt af van de gekozen oplossing en op wiens grondgebied deze ligt.

² Zie bijlage 1 voor projectgegevens en betrokken documenten.

Dijkstabiliteit

Bij de vergelijking van de alternatieven in het MER – en daarmee bij de selectie van het voorkeursalternatief – speelt de lengte waarover de dijken versterkt moeten worden een grote rol. Ook de dijkstabiliteit is bepalend bij de vraag of versterking van de dijken noodzakelijk is. Hierover vond de Commissie onvoldoende informatie in het MER 1ste fase.

In het achtergrondrapport Dijklichaam Eem en Randmeren² staat voor een aantal dwarsprofielen goed aangegeven wat het effect is van verlaging van het Maatgevende Hoogwater (MHW) op de stabiliteit voor binnen- en buitentalud (mate van verhoging van de veiligheidsfactor tegen stabiliteitsverlies). Ook is daaruit op directe wijze af te leiden waar zich nog problemen voordoen onder maatgevende omstandigheden en in welke mate.

3. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER 2DE FASE

De Commissie beschouwt de onderstaande punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport voor de nadere uitwerking van het voorkeursalternatief dijkversterking. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een duidelijke omschrijving van de ingrepen waaruit de voorgenomen activiteit bestaat;
- een overzichtelijke vergelijking van alternatieven voor de dijkversterking;
- inzicht in de milieugevolgen voor woon- en leefmilieu, ruimtegebruik, bodem en water, natuur, landschap en cultuurhistorie;
- een publieksvriendelijke samenvatting.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Samenvatting MER 1ste fase

De probleemstelling, doel, beleid en de onderbouwing van het voornemen zijn goed vastgelegd in het MER 1ste fase maar zijn en blijven van toepassing op het MER 2de fase. De relevante informatie moet overzichtelijk overgenomen en samengevat worden in het MER 2de fase, om het MER 2de fase een logisch vervolg op de eerste rapportage te laten zijn.

Verwerk in het MER 2de fase de informatie over de te nog te nemen besluiten en de instanties die daarbij betrokken zijn en actualiseer waar nodig beleid- en regelgeving.

4.2 Voorgenomen activiteit

Dijkversterking is het voorkeursalternatief en wordt in het MER 1ste fase op hoofdlijnen beschreven. Beschrijf in het MER 2de fase dit alternatief per dijktraject gedetailleerder voor zover dat nodig is voor het voorspellen van de (belangrijke) milieueffecten. Ga in het MER in op:

- De geometrie van de dijk op basis van recente inmetingen van dijkprofielen;

- De bodemopbouw van de dijk, inclusief voor- en achterland op basis van voldoende representatief veldwerk, zodanig dat de lengte- en dwarsprofielen van de geschematiseerde bodemopbouw kunnen worden opgesteld;
- Bepaling van de voor de veiligheidsberekeningen benodigde bodemparameters voor de karakteristieke bodemlagen van de geschematiseerde bodemopbouw;
- Indeling van het dijktracé in deeltrajecten met eventuele compartimentering daarbinnen op basis van geometrie, bodemopbouw/ -schematisaties en bodemparameters;
- Onderbouwing van de te hanteren veiligheidsfactoren voor de uit te voeren berekeningen;
- Het ontwerpen van uitgekende oplossingen om aanwezige landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden op en rond de dijk te ontzien;
- Het toepassen van bijzondere constructies op plaatsen met (fysieke) knelpunten.

4.3 Alternatieven

De keuze van de dijkversterkingsalternatieven moet in het MER worden gemotiveerd, evenals de selectie van het voorkeursalternatief. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht. Geef in het MER aan welke maatregelen verder nog worden genomen ter beperken van de gevolgen van de verbeteringswerkzaamheden voor aanwezige landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden op en rond de dijk.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

Uit de effectbeschrijvingen moet blijken welk alternatief, ofwel welke combinatie van milieuvriendelijke varianten, het meest milieuvriendelijk is.³ Geef een motivatie wanneer het voorkeursalternatief, dat is het alternatief dat in de te nemen besluiten wordt opgenomen, afwijkt van het meest milieuvriendelijke alternatief.

5. **BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN**

5.1 Bestaande situatie en autonome ontwikkeling

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Op hoofdlijnen (kwalitatief) is de bestaande toestand, de autonome ontwikkeling en de gevolgen van dijkversterking in het

³ In de inspraakreactie van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken (zie bijlage 2, nummer 2) worden een aantal suggesties voor milieuvriendelijke maatregelen gegeven.

MER 1ste fase beschreven. In het MER 2de fase gaat het vooral om een nadere kwantitatieve uitwerking van de verwachte gevolgen.

5.2 Bodem en water

De belangrijkste punten voor de beschrijving van effecten op het bodem- en watersysteem zijn:

- De hoeveelheden toe te passen grond en plaats van herkomst;
- De aard, samenstelling en kwaliteit van de toe te passen grond;
- Het omgaan met eventueel aanwezige bodemverontreiniging in en rond de dijk;
- De afvoer en de bestemming van overtollige en/of niet toe te passen hoeveelheden grond met vermelding van de kwaliteit ervan;
- verandering van het watersysteem (verleggen waterlopen, veranderingen stomingen).

De effecten dienen zoveel mogelijk gekwantificeerd te worden. Dit is ook nodig in verband met het uitvoeren van de verplichte watertoets. De watertoets hoeft geen onderdeel te zijn van het MER, maar de benodigde kwantitatieve gegevens dienen wel in het MER te staan.

De Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt eisen aan de chemische en ecologische toestand van waterlichamen en volgt daarbij de stroomgebiedsbenadering. Uiterlijk in 2015 moeten alle waterlichamen zich in goede ecologische toestand bevinden. Breng de autonome ontwikkeling van de chemische en ecologische toestand van de waterlichamen in het beïnvloedingsgebied in beeld en geef aan in hoeverre het voornemen in aanvulling daarop negatieve (of positieve) effecten heeft op de ecologische kwaliteit, zoals gedefinieerd in de Kaderrichtlijn Water.

5.3 Natuur

Voor de inventarisatie van de belangrijke natuurwaarden is in fase 1 een bureau studie en eenmalig veldonderzoek in een ongunstig seizoen uitgevoerd. Het vegetatieonderzoek betreft alleen de Eemdijken. In het MER fase 1 is dan ook vermeld dat het slechts een “indicatie van de belangrijke natuurwaarden betreft” (p. 101) en dat nog diverse leemten in kennis over de verspreiding van beschermde soorten bestaan (p. 167). De Commissie constateert dat het verslag van de inventarisatie (Bijlage 4: Gegevens bureau studie en veldbezoek natuur) verspreidingsgegevens over de periode 1975-2002 bevat, terwijl recente data voor diverse diergroepen ontbreken of niet expliciet zijn vermeld (bijvoorbeeld de natuurwaarden van de kolken, sloten, rietkragen langs de dijken en de vogelwaarden op en nabij de dijken). In de paragraaf 13.3 “Aanvullende informatie in MER fase 2” (p. 167) alleen nader onderzoek aangekondigd naar het voorkomen en effecten vogels en vissen in Natura 2000 gebieden.

De Commissie adviseert om in fase 2 een aanvullende (veld)inventarisatie uit te voeren naar het voorkomen van belangrijke natuurwaarden op alle locaties die direct of indirect worden beïnvloed door ingrepen. Daarbij is vooral aandacht vereist voor alle bedreigde en wettelijk beschermde planten en diersoorten.

Een volledig en actueel overzicht van de aanwezigheid van bedreigde en beschermde planten en diersoorten is van essentieel belang voor een uitgekien-

de uitwerking van het VKA en het MMA (inclusief mitigerende en compense-rende maatregelen).

Geef in het MER navolgbaar en gemotiveerd aan of het voornemen gevolgen zou kunnen hebben voor beschermde natuurgebieden. Indien dat het geval zou kunnen zijn, presenteer dan voor de beschermde gebieden:

- de grondslag voor de bescherming;
- de begrenzingen op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied;
- de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen;
- wat het relatieve belang van het gebied is voor de soorten en habitattypen;
- of voor soorten en habitatype sprake is van een behoud of herstelopgaven.

Voor de Natura 2000-gebieden geldt dat een passende beoordeling uitgevoerd dient te worden, indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de activiteit significante gevolgen kan hebben. Kijk ook naar cumulatieve gevolgen tengevolge van andere activiteiten, waaronder bestaand gebruik. De passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in een plan-MER.

Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan dient de zogenaamde ADC-toets^{4,5} doorlopen te worden.

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora en faunawet. Indien dat vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing verleend zal worden en voor welke soorten dat geldt.

Presenteer desgewenst in een bijlage bij het MER vast de informatie die benodigd is voor deze ontheffing. Geef in het MER aan welke beschermde planten- of diersoorten voorkomen in of nabij het plangebied en of sprake kan zijn van verstoring van beschermde soorten.

Ga speciaal in op de zeldzame soorten: deze staan in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75 Ffw).

⁴ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

⁵ Bij de beschrijving en beoordeling van alternatieve oplossingen kan gebruik worden gemaakt van de conclusies in fase 1.

5.4 Landschap en cultuurhistorie

Ga in het MER 2de fase specifieker in op:

- verstoring van aardkundige waarden;
- potentiële verstoring en aantasting van archeologische relictten, historisch geografische elementen en historisch bouwkundige objecten. Aandachtspunten bij de te verbeteren dijkvakken zijn:
 - de beïnvloeding van waardevolle elementen die direct aan de dijk grenzen, zoals waaien;
 - de historisch (en ecologisch) waardevolle steenbekleding van de zeedijk langs het Eemmeer⁶;
 - eventueel aanwezige 'kleine' objecten op de dijk (historische dijkpaaltjes, objecten Grebbelinie e.d.);
 - bij wijziging van de Grebbedijk zo mogelijk aansluiting zoeken bij de ontwerphandreiking van de provincie Utrecht voor de Grebbelinie⁷;
- wijziging van het landschapsbeeld.

5.5 Woon- en leefmilieu

Basisgegevens over de aanlegfase

De belangrijkste mensgerelateerde milieugevolgen treden tijdens de aanleg op. Geef daarom in het MER een duidelijk beeld van de aanlegfase.

- Geef aan hoe het grondverzet en de inrichtingsmaatregelen, waaronder ook verwijderen van bebouwing en beplanting, worden uitgevoerd in plaats en tijd.
- Beschrijf de grondstromen en de logistiek zo concreet mogelijk vanuit de beleving van de omgeving. Geef kengetallen over de geluidemissie van de apparatuur die wordt ingezet, waar en gedurende welke perioden en tijden van de dag, respectievelijk dagen van de week?
- Waar welke tijdelijke depots (dimensies) worden ingericht en waarom voor de locaties wordt gekozen?

Geluid en trillingen

Geef een indicatie van de te verwachten geluidniveaus, zowel in de vorm van langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (of equivalente geluidniveaus) en maximale geluidniveaus (ook wel piekgeluidniveaus genoemd), ten gevolge van het materieel dat ingezet wordt voor het grondverzet in het plangebied en ten gevolge van aan- en afvoer. De geluidniveaus dienen gegeven te worden ter plaatse van woningen en mogelijke ander geluidgevoelige bestemmingen. Geef tevens aan wat het oppervlak geluidbelast natuurgebied is.

Indien materieel en vrachtverkeer op relatief korte afstand van woningen in bedrijf is of er langs rijdt, kunnen trillingen op woningen ontstaan. Met name de kwaliteit van (werk)wegen bepaalt in belangrijke mate de trillingemissie. Geef aan of er sprake kan zijn van schade en/of hinder door voelbare trillingen en op welke wijze het ontstaan ervan kan worden gemitigeerd.

⁶ Hierop wordt gewezen door inspraakreactie 2.

⁷ Inspiratieboek Grebbelinie, november 2007.

Lucht

Maak aannemelijk dat het voornemen realiseerbaar is binnen de eisen van de Wet Luchtkwaliteit.⁸

5.6 Ruimtegebruik, landbouw en recreatie

Geef aan:

- hoeveel en welke opstallen (woningen, bedrijfsgebouwen) zullen worden gesloopt;
- of de landbouw achter de dijk negatieve (of positieve) effecten kan onderkennen door het voornemen, vooral door beïnvloeding van de kwel (grondwaterpeil en -kwaliteit) en als gevolg van het nieuwe afwateringssysteem;
- of en hoe de recreatieve gebruiksmogelijkheden van het gebied wijzigen.

6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

Voor de onderdelen 'Vergelijking van alternatieven', 'Leemten in informatie', 'Evaluatie- en monitoringsprogramma', 'Vorm en presentatie' en 'Samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

⁸ Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit (Wlk) in werking getreden en daarmee zijn de luchtkwaliteitseisen in hoofdstuk 5 van de Wm opgenomen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemers: Waterschap Vallei & Eem, Rijkswaterstaat IJsselmeergebied, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Utrecht (*coördinerend*), Flevoland, Noord-Holland en Gelderland

Besluit: plan voor aanleg primaire waterkering ex art. 7 lid 1 van de Wet op de waterkering

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C12.1

Activiteit: De initiatiefnemers willen maatregelen treffen om de veiligheid van de binnendijkse gebieden langs de Zuidelijke Randmeren op het wettelijke vereiste peil te brengen.

Betrokken documenten:

- vastgestelde richtlijnen (fase 1) voor het Milieueffectrapport Veiligheid Zuidelijke Randmeren;
- Hoofdrapport MER Fase 1 Veiligheid Zuidelijke Randmeren, Witteveen+Bos;
- Bijlagenrapport MER Fase 1 Veiligheid Zuidelijke Randmeren, Witteveen+Bos;
- Dijklichaam Eem en Randmeren. Veiligheidstoetsing dijkkring 45 en 46, DHV, februari 2003;
- Onderzoek Weerstandseuilen A1744, Alkyon Hydraulic Consultancy and Research, december 2006;
- Uitbreiding Waqua-schematisatie Markermeer. Fase 2, definitieve schematisatie en afregeling stromingsmodel. Eindrapport A1382/10136.2, Alkyon Hydraulic Consultancy and Research, 2005;
- Phase report 8; Existence of a physical upper limit to the 10-meter wind speed, KNMI, mei 2003;
- Memo MER Veiligheid Zuidelijke Randmeren: Hydraulica en stabiliteit, Waterschap Vallei & Eem, 29 november 2007.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: Staatscourant nr. 70, 12 april 2005

aanvraag richtlijnenadvies: 5 april 2005

ter inzage legging startnotitie: 13 april tot en met 10 mei 2005

advies voor richtlijnen uitgebracht: 7 juni 2007

richtlijnen vastgesteld: 11 oktober 2005

kennisgeving MER in: Amersfoort Nu, 17 september 2007

aanvraag toetsingsadvies: 5 september 2007

ter inzage legging MER: van 24 september tot en met 4 november 2007

toetsingsadvies voor MER fase 1 en advies voor richtlijnen voor MER fase 2 uitgebracht: 18 december 2007

Bijzonderheden:

De m.e.r. zal worden gefaseerd, met in fase 1 nadruk op onderbouwing van het voornemen en verkenning van oplossingsrichtingen, resulterend in de keuze voor een bepaald alternatief en in fase 2 meer gedetailleerde milieu-informatie over het gekozen alternatief, resulterend in een inrichtingsplan.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofd zaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. B.F.M. Beerlage (werkgroepsecretaris)

dr. J.H. van den Berg

ir. J.H.J. van der Gun

drs. M.A. Kooiman

dr. R.S.E.W. Leuven

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Vereniging 'Aan de Dijk', Eemdijk
2. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Naarden
3. B. Nieuwboer, Bunschoten-Spakenburg
4. J. de Graaf, namens de buurtbewoners van de Weikamp, Oostmaat, Kerkemaat e.o., Spakenburg
5. College van B&W gemeente Amersfoort, Amersfoort
6. Natuurmonumenten, Den Haag
7. College van B&W gemeente Bunschoten, Bunschoten-Spakenburg
8. W. de Graaf, Spakenburg
9. J.H.F. Schellart, Eemdijk
10. H. Hop, Eemdijk
11. J.G.M. Eek, namens Vereniging Agrarisch Klankbord voor Ondernemers in Eemnes (AKOE), Eemnes
12. College van B&W gemeente Almere, Almere
13. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Amersfoort
14. P. Dormans, Bunschoten-Spakenburg
15. Watersportvereniging De Eendracht, Bunschoten-Spakenburg

Verslag informatie en inspraakavond 11 oktober 2007, Amersfoort

Verslag informatie en inspraakavond 16 oktober 2007, Bunschoten-Spakenburg

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Veiligheid Zuidelijke
Randmeren fase 1 en advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport fase 2**

Waterschap Vallei en Eem, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat IJsselmeergebied willen maatregelen treffen om de veiligheid van de binnendijkse gebieden langs de Zuidelijke Randmeren op het wettelijke vereiste peil te brengen. Hiervoor zullen mogelijk de colleges van Gedeputeerde Staten van Utrecht, Noord-Holland, Flevoland en Gelderland besluiten moeten nemen op grond van de Wet op de Waterkering.

ISBN: 978-90-421-2228-4